

АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ТЕРАПІЇ ХРОНІЧНОГО БОЛЮ

Зупанець І. В., Рубан О. А., Колісник Т. Є.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра заводської технології ліків

ivzupanets@gmail.com

Вступ. Хронічний біль (ХБ) – це біль, який триває понад нормальний період репарації та/або більше 3 місяців. Приблизно 20 % населення Європи страждає на ХБ слабкої та помірної інтенсивності. Це чинить значний негативний вплив на якість життя пацієнтів, їх соціальну, виробничу та адаптивну активність. В останній час такий біль розглядається не тільки як синдром та/або симптом, а як окрема нозологія. ХБ може турбувати після процесу репарації та мати ідіопатичний характер [1].

Для проведення терапії ХБ в Україні діє «Уніфікований клінічний протокол паліативної медичної допомоги при хронічному больовому синдромі», що прийнятий наказом МОЗ України № 311 від 25.04.2012 року. Також можливе застосування рекомендацій міжнародних медичних організацій – за погодженням у окремих ЛПЗ (ЛПЗ – лікувально-профілактичний заклад). Згідно протоколу, показано застосування монокомпонентних та комбінованих ЛЗ (ЛЗ – лікарський засіб) на основі ненаркотичних анальгетиків і НПЗЗ [2].

Під час проведення маркетингового аналізу зареєстрованих в Україні ЛЗ, що можуть застосовуватися для терапії ХБ слабкої та помірної інтенсивності, були відібрані МНН (МНН – міжнародна непатентована назва), що приведені у національному протоколі України.

Мета. Проведення маркетингового аналізу ринку фармацевтичних засобів України, що можуть застосовуватися для терапії хронічного болю.

Матеріали та методи. Державний реєстр лікарських засобів України [3] та веб-сайт Compendium [4]. Аналіз проводився із застосуванням методу кабінетних досліджень та програми Excel.

Результат. Лікарські засоби для терапії ХБ представлені двома основними групами – ненаркотичні анальгетики (код АТС – N02B) та НПЗЗ (НПЗЗ – нестероїдні протизапальні засоби) (код АТС – M01A).

За кодом АТС N02B представлена номенклатура 236 лікарських засобів, що відрізняються лікарською формою, виробниками та складом. Більша половина досліджуваного ринкового сегменту належить імпортерам виробникам (52,54 %). З них провідні позиції за кількістю зареєстрованих торгових найменувань займають Велика Британія (13,98 %), Індія та Швейцарія (9,32 % обидва) (рис. 1). Українські виробники у сукупності охоплюють меншу частку ринкового сегменту, що обумовлює перспективи створення вітчизняних засобів. Препарати досліджуваного сегменту представлені 12 лікарськими формами (ЛФ), найбільшу частку мають «таблетки» (39,83 %). Далі займають позиції «порошок для орального розчину» (27,97 %) та «таблетки шипучі» (8,90 %) (рис. 2).

За кодом АТС M01A представлено 331 торгових найменувань лікарських засобів, що відрізняються лікарською формою, виробниками та складом. Ринок імпортозалежний, про що свідчить відсоток іноземних виробників – 62,24 %. Вітчизняні виробники мають 37,76 % ринку. Це вказує на актуальність створення нового ЛЗ, що зуміє нав'язати конкурентну боротьбу у цьому сегменті. Найбільшими іноземними країнами-виробниками є Індія (8,76 %), Велика Британія (7,55 %) та Словенія (6,65 %) (рис. 3).

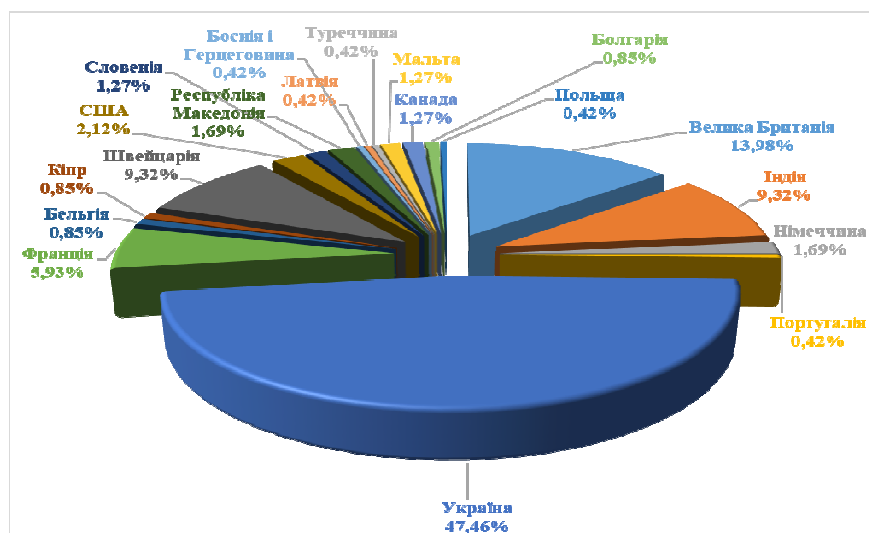

Рис. 1. Країни-виробники у групі N02B

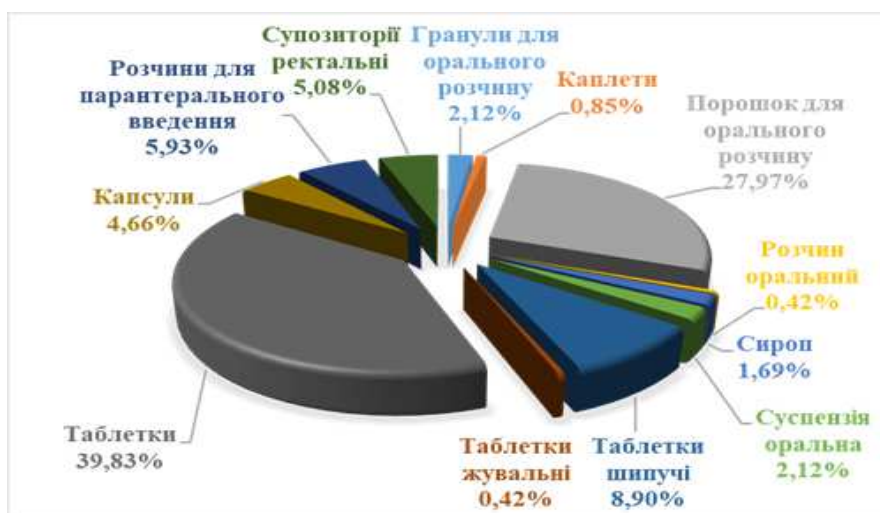

Рис. 2. Лікарські форми групи N02B

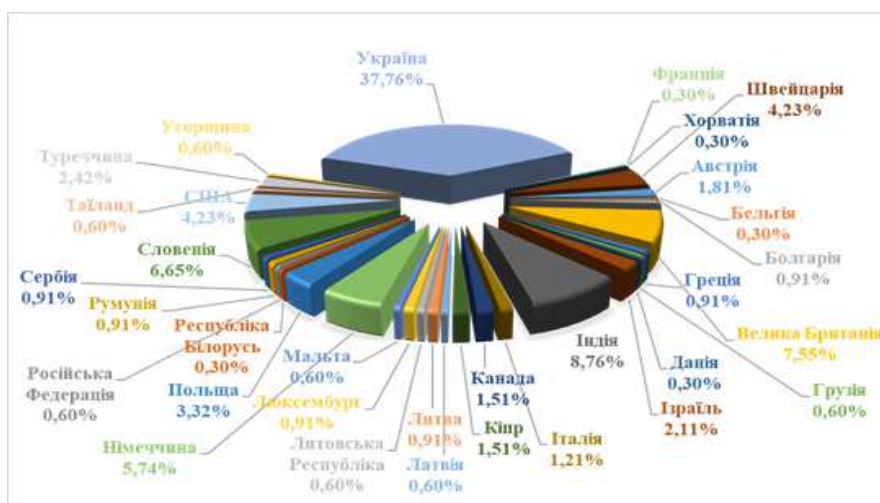

Рис. 3. Країни-виробники у групі M01A

ЛЗ групи M01A виробляється у вигляді 25 ЛФ, найбільшу частку з них мають «таблетки» (39,58 %). Друге та третє місце ділять між собою «розчин для ін'єкцій» (22,36 %) та «капсули» (7,55 %) відповідно (рис. 4).

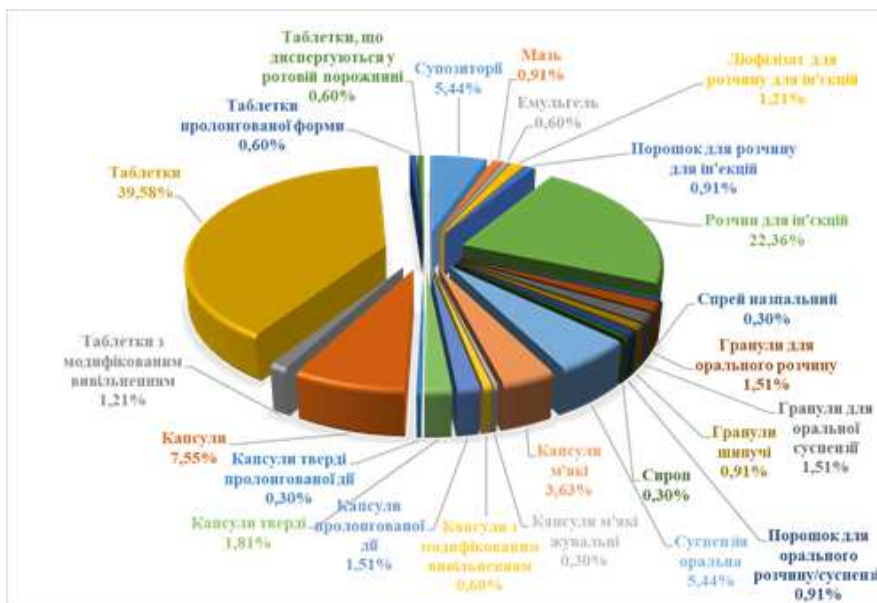

Рис. 4. Лікарські форми у групі M01A

Висновки. 1. Ринок України є імпортозалежним, що має негативні наслідки у вигляді вищої ціни закордонних препаратів у порівнянні із вітчизняними, залежності від поставок із-за кордону тощо. Тому перспективним є створення нових українських ЛЗ, із меншою ціною та відповідною якістю;

2. Малопоширеними є сучасні лікарські форми (наприклад «таблетки, що диспергуються у ротовій порожнині»), що створює передумови до створення нових препаратів у більш ефективних новітніх формах.

Література

1. Хроническая боль: от патогенеза к инновационному лечению / А. П. Рачин, М. Н. Шаров, А. А. Аверченкова та ін. // Русский медицинский журнал. – 2017. – №9. – С. 625-631.
2. Уніфікований клінічний протокол паліативної медичної допомоги при хронічному больовому синдромі. – Київ: Міністерство охорони здоров'я України, 2012. – 38 с.
3. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.drlz.com.ua/>.
4. АТС-класифікація [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://compendium.com.ua/atc/>.